

การทดสอบสมรรถนะของเครื่องคะเนน้ำหนัก เด็กแรกเกิดแบบจุฬาลงกรณ์

ประเสริฐศรี เซ็นตระกูล*

พิเศก ลุมพิกานนท์**

นิกร ดุสิตสิน*

Sentrakul P, Lumbiganon P, Dusitsin N. Clinical testing of Chulalongkorn Birthweight estimation device. Chula Med J 1988 Oct; 32(10): 867 - 872

Birthweights of infants are generally accepted with increasing importance as health and socio-economic indicators. The Chulalongkorn Birthweight nomographic chart could be a substitute for a weighing scale in rural areas to obtain the much desired data. It's theoretical error of only ± 187.4 grams, makes it a very attractive tool for use with home deliveries by auxilliary midwives and traditional birth-attendants.

Large scale trials of the birthweight charts in different regions of Thailand are being carried out by different teams of health personnel. Results showed a high degree of accuracy as compared to the use of standard body scales, with a sensitivity of 70-97% and a specificity of 78-97%.

The charts can be easily mass-produced with plastic-covered paper at a very low cost. It is handy and can be carried around in a handbag or in the coat pocket of the health personnel.

Reprint request: Sentrakul P, Department of Obstetrics and Gynecology, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University, Bangkok 10500, Thailand.

Received for pulication. April 29, 1988.

* ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในประเทศที่กำลังพัฒนา น้ำหนักเด็กแรกเกิดเฉลี่ยในแต่ละภูมิภาคมีความสำคัญ เพราะอาจใช้เป็นดัชนีชี้บ่งสภาพการอนามัยมารดาและทารก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสาธารณสุขมูลฐานของประเทศแล้วแสดงภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอีกด้วย แต่การศึกษาน้ำหนักเด็กแรกเกิดให้ได้ทั่วถึงนั้น ยังมีปัญหาเนื่องจากการขาดแคลนเครื่องชั่ง และความไม่สะดวกในการนำเครื่องชั่งไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งการคมนาคมยังไม่ดีพอ สำหรับประเทศไทยนั้นการคลอดเกิดในสถานบริการของรัฐหรือในโรงพยาบาลประมาณร้อยละ 60 ของการคลอดทั้งหมด ดังนั้นจำนวนเด็กที่ไม่ได้รับการชั่งจึงมีประมาณร้อยละ 40 ของจำนวนเด็กแรกเกิดทั้งหมด

นิกร และคณะ ได้ประดิษฐ์เครื่องชั่งน้ำหนักเด็กแรกเกิดแบบจุฬาลงกรณ์ขึ้นเป็นแบบหมุน (Chulalongkorn chart หรือ CU chart) โดยอาศัยการวัดรอบอกและรอบแขนของเด็กแล้วอ่านน้ำหนักเป็นกรัมจากเครื่องมือนี้ได้ เครื่องมือนี้มีขนาดเล็ก น้ำหนักน้อย และราคาถูก สามารถแจกจ่ายให้ผู้ที่ทำคลอดนำไปใช้ได้ทั่วประเทศ อย่างไรก็ตามเครื่องมือนี้ควรได้รับการทดสอบสมรรถนะก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลาย ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้

วัสดุและวิธีการ

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่เด็กแรกเกิดที่มีชีวิตในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศคือ ภาคกลาง เหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ และใต้ จากการศึกษาที่โรงพยาบาลและศูนย์อนามัยแม่และเด็ก ดังตารางที่ 1 ข้อมูลที่นำมาศึกษาแบ่งได้

เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก เป็นข้อมูลที่ได้จากเด็กแรกเกิดน้ำหนักน้อย* และเด็กน้ำหนักปกติในอัตราส่วน 1:2 จากโครงการศึกษาปัจจัยเสี่ยงของมารดาที่ให้กำเนิดบุตรซึ่งน้ำหนักน้อยกว่าปกติในประเทศไทยระหว่างเดือนเมษายน 2528 แหล่งศึกษาคือ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ศูนย์อนามัยแม่และเด็ก จังหวัดเชียงใหม่ นครสวรรค์ ราชบุรี ยะลา และโรงพยาบาลมหาราช นครศรีธรรมราช ผู้เก็บข้อมูลเป็นพยาบาลซึ่งผ่านการอบรมเพื่อการศึกษาแล้ว กลุ่มที่สอง เป็นข้อมูลจากเด็กแรกเกิดทุกคนซึ่งคลอดที่โรงพยาบาลเลิดสิน และโรงพยาบาลมหาวชิราลัยขอนแก่นระหว่างเดือนกันยายน 2529 ถึงธันวาคม 2529 และเดือนตุลาคม 2529 ถึงพฤษภาคม 2530 ตามลำดับ ผู้ทำการวัดเป็นแพทย์ที่รับผิดชอบโครงการเดียวกันตลอด ข้อมูลที่เก็บได้แก่ความยาวรอบอก (chest circumference) วัดเป็นเซนติเมตร ความยาวของรอบแขน (mid-arm circumference) เป็นเซนติเมตร และน้ำหนักตัวเด็กเป็นกรัมโดยชั่งด้วยเครื่องชั่งมาตรฐานจากข้อมูลรอบอกและรอบแขนของเด็กแรกเกิดจากแหล่งศึกษาต่าง ๆ นำมาคะเนน้ำหนักตัวเด็กโดยใช้แบบจุฬาลงกรณ์ ค่าที่คะเนได้นำมาเปรียบเทียบกับน้ำหนักเด็กที่ชั่งด้วยเครื่องชั่งมาตรฐานซึ่งทดสอบมาตรฐานแล้ว เพื่อดูความถูกต้องของแบบจุฬาลงกรณ์ ผลการศึกษานำมาวิเคราะห์แยกตามแหล่งที่ศึกษา จำนวนตัวอย่างที่ศึกษาในกลุ่มแรก (โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และศูนย์อนามัยแม่และเด็ก) ใช้จำนวนตัวอย่างของโครงการศึกษาปัจจัยเสี่ยงของมารดากำเนิดบุตรน้ำหนักน้อยจำนวน 1612 ราย ส่วนจำนวนตัวอย่างในกลุ่มที่สองใช้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 1610 ราย รวมทั้งสิ้นเป็น 3222 ราย

Table 1 Centres and locations where data were obtained and the prevalence of LBW infant.

Centre/Location where data were obtained	Type of centre	% LBW
Lerdsin (L.S.)	General Hosp.	13.0
Khon-Kaen U. Hosp. (KKU.)	Medical School Hospital	8.4
Chulalongkorn Hosp. (CU.)	Medical School Hospital	33*
Chiangmai (CM)	Regional MCH Hospital	"
Nakornsawan (NS)	"	"
Rajburi (RJ)	"	"
Yala (YL)	"	"
Nakorn-srithamaraj (NT)	"	"

* Data from a low birth weight study in to which 1 low birth weight new born and 2 normal controls were recruited.

* เด็กน้ำหนักน้อย (Low birth weight หรือ LBW) หมายถึงเด็กน้ำหนัก 2,500 กรัมหรือต่ำกว่า

สถิติวิเคราะห์

การประเมินผลเครื่องมือใหม่คือ แป้นหมุนคะเนน้ำหนักเด็กแรกเกิดกับเครื่องมือมาตรฐานคือ เครื่องชั่งน้ำหนักที่ได้รับการตรวจปรับความแม่นยำแล้ว โดยหาค่าความไว (Sensitivity) ความจำเพาะ (Specificity) ความสามารถของการทำนาย (Predictive value) และความถูกต้อง (Accuracy)

ผลการศึกษา

ค่าเฉลี่ยและพิสัยของความยาวรอบอกและรอบแขนของเด็กแรกเกิดตามแหล่งที่ศึกษาต่าง ๆ แสดงในตารางที่ 2 ผลการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยและค่าการกระจายของความยาวรอบอกและรอบแขนไม่แตกต่างกันตามแหล่งศึกษาต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยของความยาวรอบอกประมาณ 31 เซนติเมตร และรอบแขนประมาณ 10 เซนติเมตร แสดงว่าสัดส่วนของร่างกายเด็กแรกเกิดในแต่ละภูมิภาคไม่มีความแตกต่างกันมากนัก

Table 2 Mean, SD of arm and chest circumferences of newborn babies.

Place	N	Chest (cm)		Arm (cm)	
		$\bar{X} + SD$	Range	$\bar{X} + SD$	Range
L.S.	606	32.3 ± 1.8	27.5 - 38.0	9.9 ± 0.9	7.3 - 12.0
KK U.	1004	31.6 ± 1.6	27.0 - 37.0	9.9 ± 0.7	8.0 - 12.0
CU.	260	30.9 ± 2.2	24.5 - 35.5	9.9 ± 0.9	7.3 - 12.0
CM	339	31.3 ± 2.2	24.0 - 36.0	10.0 ± 1.0	7.0 - 12.6
NS	215	31.5 ± 2.3	23.0 - 36.0	10.6 ± 1.2	7.0 - 13.8
RB	300	31.4 ± 2.4	22.0 - 37.0	10.3 ± 1.2	6.3 - 14.0
YL	222	31.3 ± 2.4	22.0 - 36.0	10.8 ± 1.4	6.6 - 15.0
NT	276	31.8 ± 2.5	22.0 - 37.0	10.7 ± 1.2	7.0 - 14.0

น้ำหนักตัวเฉลี่ยของเด็กแรกเกิดที่ได้จากการใช้เครื่องชั่งมาตรฐานเปรียบเทียบกับที่ได้จากแป้นคะเนน้ำหนักจุฬาลงกรณ์แสดงไว้ในตารางที่ 3 พบว่าไม่แตกต่างกันมาก

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสูงสุด 187.4 กรัมที่จังหวัดขอนแก่น แต่ค่าความแตกต่างดังกล่าวไม่มีความสำคัญในทางคลินิก จึงจัดว่าเป็นความแตกต่างที่น่าจะยอมรับได้

Table 3 Mean, SD, and difference of means between scale weight and CU Chart weight.

Place	Scale weight (gm)	CU weight (gm)	Difference of means
L.S.	2996.0 ± 378.7	2854.5 ± 331.4	141.5
KK	2974.2 ± 360.8	2786.8 ± 321.0	187.4
CU	2828.6 ± 482.7	2668.6 ± 438.7	159.9
CM	2768.6 ± 482.6	2747.4 ± 440.5	21.2
NS	2887.5 ± 532.2	2861.4 ± 501.9	26.1
RB	2799.6 ± 554.8	2790.0 ± 501.5	8.7
YL	2759.2 ± 544.3	2857.1 ± 542.6	- 97.9
N.T.	2797.6 ± 515.3	2925.2 ± 531.3	- 127.6

เมื่อใช้เครื่องชั่งมาตรฐานเป็น Gold standard และแป้นหมุนจุฬาลงกรณ์ เป็นวิธีใหม่ที่ต้องการนำไปเปรียบเทียบ โดยถือเอาจุดที่แป้นหมุนอ่าน 2,500 กรัม เป็นจุดสำหรับ

คัดเลือกเด็กน้ำหนักน้อย (≤ 2500 กรัม) จะได้ความไวต่ำสุด (56.9%) ที่นครสวรรค์ และสูงสุด (94.5%) ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ความจำเพาะต่ำสุด (86.1%) ที่ขอนแก่นและ

สูงสุด (98.6%) ที่ยะลา ส่วนความสามารถของการทำนาย 79.4% ดังในตารางที่ 4
 นั้นที่จังหวัดขอนแก่นมีค่าต่ำที่สุด (36.6%) แต่ที่ผลิตสินมีค่า

Table 4 Diagnostic values for detecting low birthweight babies (≤ 2500 gm.).
 When the arbitrary point is set at 2,500 gm. by the CU chart.

	LS	KK	CU	CM	NS	RJ	YL	NS
Sensitivity	79.4	88.1	94.5	75.5	56.9	65.3	65.8	57.4
Specificity (%)	97.6	86.1	93.0	96.1	96.5	97.5	98.6	98.4
Positive Predictive value (%)	79.4	36.6	-	-	-	-	-	-
Negative Predictive value (%)	97.6	98.7	-	-	-	-	-	-
Accuracy (%)	95.7	86.2	93.5	89.4	83.2	86.7	87.4	84.4

เมื่อเลื่อนจุดตัดสินเด็กรน้ำหนักน้อยของแบ็นหมุนเป็น 2,600 กรัม ค่าของความไวในการค้นหาเด็กรน้ำหนักน้อย จะเพิ่มค่อนข้างสูงคือ อยู่ระหว่าง 71.3-95.2% ความจำเพาะ อยู่ระหว่าง 78.4-97.3% และค่าความถูกต้องของการทดสอบ 79.8-92.3% ดังในตารางที่ 5

Table 5 Diagnostic values for detecting LBW babies (≤ 2500).
 When the arbitrary point is set at 2,600 gm. by the CU chart.

	LS	KK	CU	CM	NS	RB	YL	NT
Sensitivity (%)	87.3	95.2	97.3	89.5	80.6	76.2	81.6	71.3
Specificity (%)	92.9	78.4	85.6	93.8	93.7	96.5	95.7	97.2
Positive predictive value (%)	59.1	28.7	-	-	-	-	-	-
Negative predictive value (%)	98.4	99.4	-	-	-	-	-	-
Accuracy (%)	92.3	79.8	88.9	92.3	89.3	89.0	91.0	88.4

เมื่อเลื่อนจุดตัดสินเด็กรน้ำหนักน้อยของแบ็นหมุน เป็น 2,700 กรัม ค่าของความไวจะสูงขึ้นเป็น 100% แต่ความ จำเพาะลดลงเหลือเพียง 58.7% ที่ขอนแก่น ดังในตารางที่ 6

Table 6 Diagnostic values for detection of LBW babies (≤ 2500 gm.).
 When arbitrary point is 2,700 gm. by the chart.

	LS	KK	CU	CM
Sensitivity (%)	92.1	98.8	100.0	93.9
Specificity (%)	80.5	58.7	74.3	81.8
Positive predictive value (%)	35.6	17.9	-	-
Negative predictive value (%)	98.9	99.8	-	-
Accuracy (%)	81.7	62.0	81.5	85.8

เพื่อให้ได้จุดตัดสินที่เหมาะสม (Optimal arbitrary point) ในการคัดเลือกเด็กแรกเกิดน้ำหนักน้อย จึงพิจารณาโดยใช้ Receiver Operating Characteristic curve พบว่าเมื่อเลื่อนจุดตัดสิน (Arbitrary point) ในการคัดเลือก LBW ตั้งแต่ 2,500, 2,600 และ 2,700 กรัม จำแนกตามสถานที่ต่าง ๆ จะเห็นว่าเมื่อจุดตัดสินเปลี่ยนจาก 2,500 เป็น 2,600 กรัม เส้นกราฟจะตั้งชัน แสดงว่าเพิ่มความไว (Sensitivity)

ได้มากโดยไม่เสียความจำเพาะ (Specificity) ไปมากนัก แต่เมื่อจุดตัดสินเปลี่ยนเป็น 2,700 กรัม เส้นกราฟจะเปลี่ยนเป็นลาดเท แสดงว่าจะสามารถเพิ่มความไวได้เพียงเล็กน้อย แต่จะเสียความจำเพาะไปค่อนข้างมาก ดังนั้นจุดตัดสินที่เหมาะสมในการคัดกรองเด็กแรกเกิดน้ำหนักน้อยคือ 2,600 กรัม ดังแสดงไว้ในรูปที่ 1

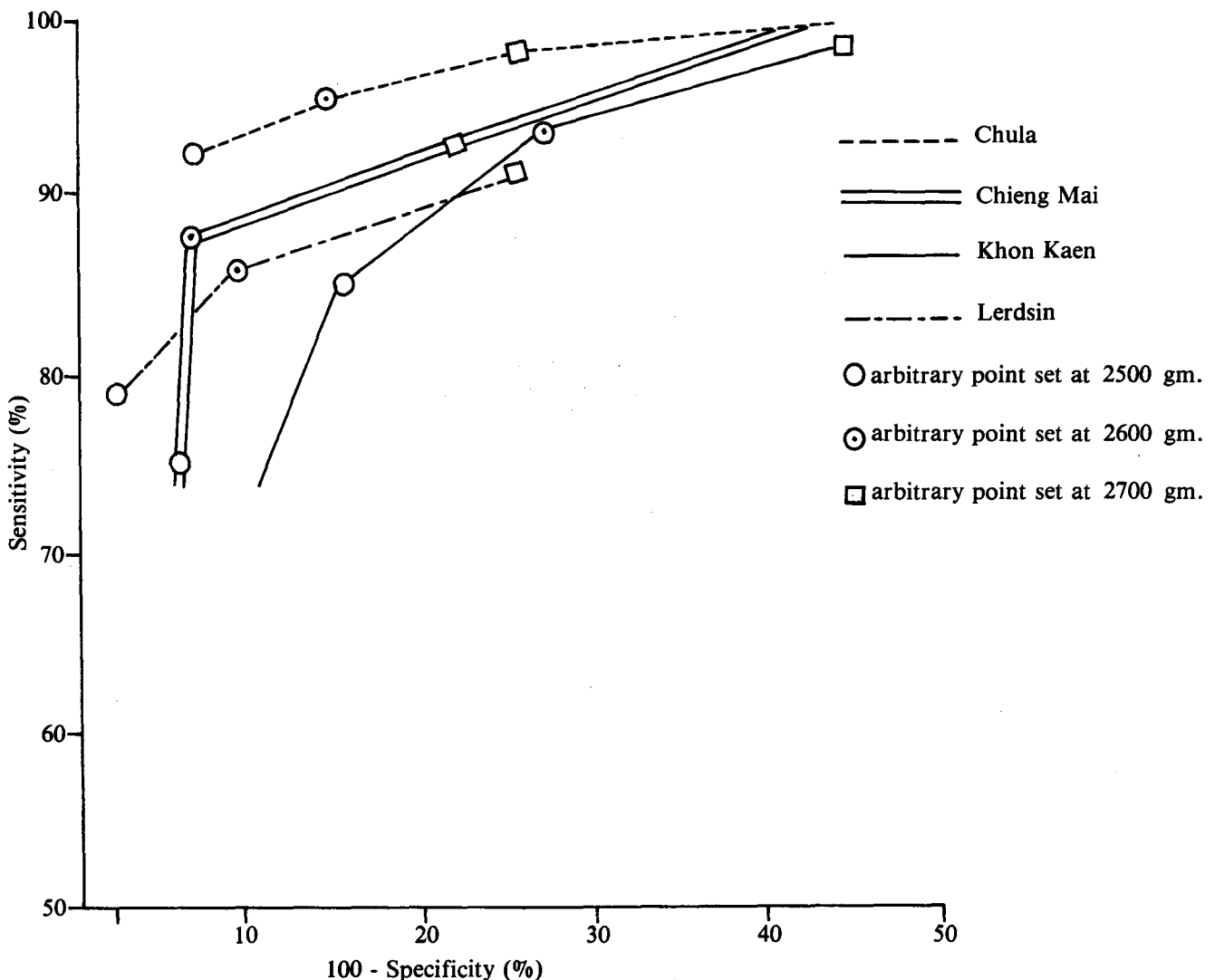

Figure I. Receiver Operating Characteristic Curve of Birthweight Determination in Diagnosing "LOW BIRTHWEIGHT".

วิจารณ์

จากการศึกษานี้ พบว่าสัดส่วนร่างกายของเด็กแรกเกิดในภูมิภาคต่าง ๆ นั้น มีความคล้ายคลึงกัน สำหรับน้ำหนักที่ได้จากบันจุพาลงกรณ์มีค่าเฉลี่ยจากการชั่งเด็ก

จำนวนมากแตกต่างจากน้ำหนักซึ่งได้จากการใช้เครื่องซึ่งมาตรฐานไม่เกิน ± 200 กรัม ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวจะมีความสำคัญทางคลินิกต่อเมื่อน้ำหนักตัวเด็กนั้นวัดได้ 2,000 กรัม หรือต่ำกว่า

ความไวของแป้นจุฬาลงกรณ์ในภูมิภาคต่าง ๆ ในการคัดเลือกเด็กน้ำหนักน้อย (≤ 2500 กรัม) มีความแตกต่างกันเมื่อใช้จุดตัดสินเด็กน้ำหนักน้อยต่างกัน ส่วนความจำเพาะของแป้นหมุนนี้อยู่ในเกณฑ์สูงในทุกภูมิภาคซึ่งน่าจะเป็นที่ยอมรับได้

ความสามารถในการทำนายนั้น ในการศึกษานี้ได้แสดงเฉพาะของเลือดสีน และขอนแก่น ซึ่งเลือกเด็กที่คลอดครบกำหนดเท่านั้นเข้าทำการศึกษา ส่วนของโรงพยาบาลอื่นนั้นไม่ได้แสดงเนื่องจากการคัดเลือกเด็กเข้าโครงการนั้นได้ตั้งใจเลือกเด็กน้ำหนักน้อย 1 คนต่อเด็กน้ำหนักปกติ 2 คน โดยไม่ได้คำนึงถึงอายุครรภ์ จึงไม่แสดงความชุกที่แท้จริง การที่ความสามารถในการทำนายที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยขอนแก่นต่างกับที่โรงพยาบาลเลือดสีนนั้น เป็นเพราะที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ข้อมูลจากกลุ่มมารดาซึ่งเป็นคนไข้พิเศษเป็นส่วนมาก มีเศรษฐกิจดีกว่ากลุ่มมารดาที่โรงพยาบาลเลือดสีนซึ่งเป็นคนไข้สามัญเป็นส่วนใหญ่

เพื่อให้เครื่องมือนี้มีประโยชน์สูงสุดโดยมีความไวและความจำเพาะที่เหมาะสม ได้ใช้การพิจารณาจาก Receiver operating Characteristic Curve แล้วพบว่าจุดตัดสินที่ 2,600 กรัม เป็นจุดที่เหมาะสมที่สุดในการใช้คัดกรองเด็กแรกเกิดที่มีน้ำหนักน้อย (≤ 2500 กรัม) แม้ว่าจุดตัดสินที่ 2,700 กรัม จะให้ความไวเกือบ 100% แต่ความจำเพาะจะลดลง อันจะทำให้เด็กน้ำหนักปกติถูกคัดปนเข้ามาจำนวนมากเกินไป

ในขณะที่กองอนามัยครอบครัว กรมอนามัยได้กำลังนำเครื่องมือนี้ไปทดลองใช้ในบุคลากร 5 ประเภทด้วยกัน คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อ.ส.ม.) ผู้สื่อข่าวสาธารณสุข (ผสส) แม่ตัวอย่าง หมอตำแย และผดุงครรภ์ เพื่อประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้แป้นหมุนนี้ในต่างจังหวัด

อ้างอิง

1. จิตร สิทธิอมร, สังคม จงพิพัฒน์วณิชย์. การตรวจพิเศษเพื่อการวินิจฉัย. ใน: จิตร สิทธิอมร. ระบาดวิทยาคลินิก. กรุงเทพมหานคร. กำลังเตรียมพิมพ์
2. เดิมศรี ชำนิจารกิจ. โครงการ "ปัจจัยเสี่ยงของมารดาที่ก่อให้เกิดทารกน้ำหนักน้อยกว่าปกติในประเทศไทย", กำลังเตรียมพิมพ์

สรุป

การคะเนน้ำหนักเด็กแรกเกิดจำนวน 3,222 ราย โดยใช้แป้นหมุนจุฬาลงกรณ์ เมื่อเปรียบเทียบกับน้ำหนักซึ่งได้จากการชั่งด้วยเครื่องชั่งมาตรฐาน นับได้ว่ามีความแม่นยำสูง มีความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 200 กรัม ซึ่งน้อยกว่า 10% ของน้ำหนักแรกเกิดเฉลี่ยของเด็กไทยในขณะนี้ (3000 กรัม)

ในการค้นหาเด็กแรกเกิดที่มีน้ำหนักน้อย (≤ 2500 กรัม) โดยการใช้หมุนจุฬาลงกรณ์ ได้พิจารณาจุดตัดสินที่เหมาะสมโดยใช้ Receiver Operating Characteristic Curve แล้ว พบว่าจุดตัดสินที่เหมาะสมคือ 2,600 กรัม ซึ่งจะทำให้สามารถค้นหาเด็กแรกเกิดน้ำหนักน้อยได้ด้วย ความไว (Sensitivity) 71.3 - 95.2 % ความจำเพาะ (Specificity) 78.4 - 97.3 % และมีความถูกต้องของการทดสอบ (Accuracy) 79.8 - 92.3 %

เครื่องมือนี้มีราคาถูก มีขนาดเล็กกะทัดรัด สามารถนำติดตัวไปได้ทุกแห่ง และอาจสอนผดุงครรภ์ หมอตำแย หรือชาวบ้านให้ใช้ได้โดยง่าย เหมาะสมอย่างยิ่งในการใช้งานในระดับสาธารณสุขมูลฐานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในที่ซึ่งขาดแคลนเครื่องชั่งมาตรฐาน

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัย ขอขอบคุณ คุณปิยลัมพร พุ่มสุวรรณ ที่ให้ความช่วยเหลือด้านสถิติ, ศาสตราจารย์แพทย์หญิง เดิมศรี ชำนิจารกิจ ที่เอื้อเฟื้อให้นำข้อมูลบางส่วนในโครงการ "ปัจจัยเสี่ยงของมารดาที่ก่อให้เกิดทารกน้ำหนักน้อยกว่าปกติในประเทศไทย" มาประกอบการทดสอบในการศึกษานี้ ขอขอบคุณ แพทย์หญิง กาญจนา ดุสิตสิน ที่ให้ข้อมูลเด็กแรกเกิดจากโรงพยาบาลเลือดสีน และรองศาสตราจารย์ นายแพทย์ จิตร สิทธิอมร ที่ให้คำแนะนำในการศึกษานี้

3. ปิยลัมพร พุ่มสุวรรณ, สมณา ชมพูทวีป, กาญจนา ดุสิตสิน, นิกร ดุสิตสิน. การคะเนน้ำหนักเด็กแรกเกิดจากความยาวรอบอก และรอบแขน เอกสารประกอบการประชุมหมายเลข 17; 2529. การประชุม 5th Fertility Research Investigators' Meeting. ที่พัทยา จ.ชลบุรี